

Ők mesélték...

Riskó Tibor

Van egy szép kristályvázám, a hozzátartozó piros szalaggal, ami aranybetűkkel bizonyítja, hogy: „1961. VIII. 20. Pécs Gyorsasági Bajnokság Autó-Motor tiszteletdíja.” Egyik féltve őrzött emlékem ez! Annak ellenére, hogy én sohasem motoroztam, nem vettem részt gyorsasági bajnokságon! Ami értékessé, emlékezetessé teszi számomra, annak a története, hogyan került hozzám a váza és a szalag.

Az ötvenes évek elején egy fiút vettünk fel az osztályra, aki spondylitis tbc miatt megbénult. Addig sok éven keresztül fűzöt hordott, majd gipszágyban feküdt, de állapota egyre romlott. Alsó végtagjai megbénultak, széklet-, vizeletinkontinens lett. Reménytelennek ítélt állapotban helyezték hozzánk, további kezelését nem vállalták. Abban az időben a csontízületi, főleg a gerincfolyamattal szenvedő tbc-s betegeket általában „konzervatív” módszerekkel kezelték. Ezt a kezelési módot R. Kaufmann (1953) úgy jellemezte, hogy „semmiféle állatkísérlet sem tudja megteremteni azt a rettenetes olvasmányt, amelyet betegeink kórlapjának tanulmányozása nyújt, amikor a gipsz alatt várakoznak, és minden röntgenvizsgálat csak az előrehaladó destructiót igazolja”. Ilyen sorsú betegekkal abban az időben gyakran találkoztunk. Látva a fiú állapotát, csakis műtéti megoldásra gondolhattam. Kitakarítottuk a csigolyák tbc-s góciát, elülső behatolásból egyidejűleg felszabadítottuk a gerincvelőt, és stabilizáltuk a gerincoszlopot. Megfelelő antituberkulotikus gyógyszereket adtunk. Állapota fokozatosan javult, olyannyira, hogy néhány évvel a műtét után, az '56-os forradalomban olyan aktívan vett részt, hogy utána letartóztatták. Édesanyja – aki orvos volt – mindent megtett, hogy fiát kiszabadítsa. Lobogtatta a korábbi zárójelentéseket, hogy a fiú milyen súlyos állapotban volt, betegsége kiújulhat. Elérte, hogy fiát áthelyezték a rabkórházba. Az ottani orvosok engem hívtak konzíliumba. Elmagyaráztam, tbc-s betegsége miatt milyen

veszély fenyegeti a fiút. Előfordulhat az is, hogy újból megbénul. Hogyan kezelnek majd a rabkórházban egy bénult, széklet-, vizeletinkontinens beteget? Ha ez bekövetkezne, és ilyen állapotában helyeznék szabadlábra, milyen felelősséget kell vállalniuk! Így sikerült elérnem, hogy – bizonyos feltételekkel – szabadlábra helyezték. Múltak az évek, és a fiú annyira rendbejött, hogy régi szenvedélyéhez, a motorozáshoz is visszatérhetett. Részt vett a Pécsi Gyorsasági Motoros Bajnokságon! Ott nyerte a vázát és a szalagot. Nem sokkal a bajnokság után megjelent nálam, és azt mondta: „Doktor bácsi, ezt maga nyerte!” Átadta a vázát és a szalagot. (Azért szólított „doktor bácsi”-nak, mert abból az időből ismertük egymást, amikor kettőnk kapcsolatában ez a megszólítás illetett meg.) Azóta is féltve őrzöm ezt az emléket. Sokat gondoltam, gondolok erre a történetre, ezért (is) érdemes orvosnak lenni!

Gömör Béla

Magam dr. Schulhof Ödön tanár úrtól hallottam ezt a történetet, de bizonyára mások, akik akkortájt ott dogoztak, szintén emlékeznek rá. Carl Nothnagel német orvos (1841–1905), akinek a nevét három szindróma is őrzi, a klinikai orvostudomány rendes tanára volt a bécsi egyetemen. Schulhof tanár úr nem találkozhatott vele, de hosszú ideig működött Berlinben és Bécsben, s ott hallhatta e rövid anekdotát.

Egy ízben igen felindultan kereste Nothnagel professzort az egyik tanársegéde.

– Kérem, professzor úr, ne higgyen ennek a betegnek, aki mindjárt keresni fogja, és engem rossz színben fog bemutatni. A történetéből egy szó sem igaz.

Mire Nothnagel professzor:

– Ugyan, tanársegéd úr, ne izgassa magát ezért a kis ügyért, hiszen annyiszor mondtak magáról valótlanul jót, egyszer viselje el a fordítottját!